

ПЕШНИҲОДҲО БОБАТИ БА МАРҲИЛАИ НАВ БАРОВАРДАНИ АДОЛАТИ СУДИИ МАЪМУРӢ МУАРРИФӢ ШУДАНД

Президент Шавкат Мирзиёев бо муаррифии дурнамои ба марҳилаи нави рушд баровардани адолати судии маъмурӣ шинос шуд.

Бо ташаббуси Сарвари давлат аз 1 июли соли 2017 Ҷамоияти судҳои маъмурӣ роҳандозӣ шуда буд. Ин низоми барои таҳкими назорати судӣ аз болои Ҷамоияти мақомоти давлатӣ ва шахсонӣ мансабдор, инчунин таъмини бозғатимодии ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шаҳрвандон ва соҳибкорон хидмат мекунад.

Дар муҳлати сипаришуда аз ҷониби судҳои маъмурӣ қариб 150 ҳазор парванда баррасӣ гардида, дар беш аз 70 ҳазор ҳолат қарорҳои ғайриқонунии мақомоти давлатӣ бекор гардидаанд.

Инчунин, вобаста ба амалҳои ғайриқонунии шахсонӣ мансабдор ба мақомоти болоӣ ё дигар мақомоти ваколатдор қариб 27 ҳазор таъиноти хусусии судӣ бароварда шудааст.

Ин натиҷаҳо аз он далалат медиҳанд, ки Ҷамоияти судҳои маъмурӣ бар асоси тамо-

юли устувори «Халқ на ба идораҳои давлатӣ, балки идораҳои давлатӣ бояд ба халқ хизмат кунанд» ташаккул ёфтааст. Ин низоми дар таҳкими қонунгузорӣ дар Ҷамоияти мақомоти давлатӣ ва барқарорсозии босамари ҳуқуқҳои поймолшудаи шаҳрвандон ва соҳибкорон нақши муҳим дорад.

Дар муаррифӣ пешниҳодҳо оид ба ҷорӣ намудани қариб 15 инсти-тутӣ нави ҳуқуқӣ дар асоси таҷрибаи пешрафтаи хориҷӣ ва талаботи муосир барои марҳилаи минбаъдаи рушди соҳа баррасӣ шуданд.

Равишҳои нави пеш аз ҳама, ба барқарорсозии воқеии ҳуқуқҳои поймолшудаи шаҳрвандон, пурзӯр намудани назорати судӣ аз болои Ҷамоияти мақомоти давлатӣ ва густариш додани ваколати судҳои маъмурӣ ниғаронида шудаанд.

Мувофиқи тартиби ҷорӣ, шаҳрвандон ва соҳибкорон барои ба-рқарор намудани ҳуқуқҳои поймолшудаи худ танҳо дар як шакл ме-

тавонанд ба судҳои маъмурӣ муроҷиат намоянд. Дар натиҷаи ислоҳоте, ки пешниҳод мешаванд, барои таъмини ҳимояи ҳуқуқи шаҳрвандон ба таври проактив, пеш аз поймол шудани он шароит фароҳам мегардад. Дар ин замина, ҷорӣ на-мудани ҷор шакли давҳо барои муроҷиат ба суд пешбинӣ мегардад.

Ҳамзамон, муҳлати шашмоҳа, ки муроҷиат ба суд муайян гардидааст, бознигарӣ мешавад. Пешниҳод гардида, ки ба шаҳр-вандон барои эътирофи воқеаи шудани қонуншиканӣ аз ҷониби мақомоти давлатӣ имкони бидуни маҳдудияти муҳлат ба суд муроҷиат кардан дода шавад. Тибқи тартиби ҷорӣ, агар са-нади меъёриву ҳуқуқии мақомо-ти ҳокимияти давлатӣ ҳуқуқи шаҳрвандро поймол кунад, нис-бат ба ҷунин санад ба суди маъ-мурӣ шикоят кардан ғайриимкон аст.

Акнун шаҳрвандон ҳуқуқро соҳиб хоҳанд шуд, ки метаво-нанд аз рӯйи санадҳои меъё-рии ҳуқуқии мақомоти ҳокими-яи давлатӣ бевосита ба суд муроҷиат кунанд.

Мувофиқи моддаи 20 Кон-ститутсияи Ҷумҳурии Ўзбеки-стон, қарорҳои қарорҳои ҳуқуқе, ки аз тарафи мақомоти дав-латӣ нисбат ба шахс татбиқ мешаванд, бояд дар пояи та-моюли мутаносиб, барои ноил шудан ба ҳадафҳои дар қонун-гузорӣ пешбинишуда кофӣ бо-шанд.

Бар асоси ин, тавсеаи ва-колатҳои судҳои маъмурӣ ва ба онҳо вогузор кардани масъу-лияти баррасии қонуният ва асоснокии истифодаи вакола-тҳои ихтиёрӣ аз ҷониби мақо-моти давлатӣ ҳангоми татбиқи қарорҳои иҷро нисбат ба шаҳр-вандон ва соҳибкорон пеш-бинӣ шудааст.

Ҳамчунин, андешидани чо-

раҳои муассир барои таъмини иҷрои бечунуҷаро қарорҳои суд низ пешбинӣ шудаанд. Муво-фиқи он, агар шахси мансабдо-ри мақомоти давлатӣ, сарфи назар аз татбиқи қарори на-муд, онро иҷро накунад, суд барои андешидани қарорҳои қонунӣ ба прокурор хабар медиҳад.

Президенти мамлакат бо таъ-кид ба он, ки институтҳои ҳуқуқии пешниҳодшуда бояд дар ҳола-тҳои дағалона поймол гардида-ни ҳуқуқҳои инсон ба барқарор-созии босамари онҳо тавассути суд, пурра дар амал таъмин гар-дидани тамоюли мутаносибӣ, ки дар Конститутсияи муқаррар шу-дааст, баланд бардоштани масъулияти мақомоти давлатӣ, инчунин, иҷрои ногузири қаро-рҳои суд хизмат кунанд, аз та-шаббусҳои пешниҳодшуда пуш-тибонӣ кард.

Ў.А.

ПРЕЗИДЕНТҲОИ ЎЗБЕКИСТОН ВА ТУРКМАНИСТОН СУҲБАТИ ТЕЛЕФОНӢ АНЧОМ ДОДАНД

22 сентябр Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон Шавкат Мирзиёев бо Президенти Туркменистон Сердар Бердимухамедов суҳбати телефонӣ анҷом дод.

Сарвари давлати мо Пре-зиденти Туркменистонро бо зодрузаш самимона та-риқ гуфта, ба ӯ саломати мустаҳкам, бахту саодат ва дар Ҷамоияти давлатдорӣ комёбиҳои навро наму-

Президенти Ўзбекистон ба Пешвои миллии халқи туркман, Раиси Халқ Масла-ҳати Гурбангули Бердиму-хамедов саломии самимию худро иброз дошт. Прези-денти Туркменистон низ, дар навбати худ, ба Сарва-ри давлатамон аз номи Пешвои миллии халқи тур-кман таманниёти нақуру расонд.

Зимни суҳбат масъа-лаҳои мубрами рушди мин-баъдаи муносибатҳои дӯстӣ, ҳамсоягии нек ва ша-рикии стратегияи Ўзбеки-стон ва Туркменистон бар-расӣ шуданд.

Ба густариши ҳамко-риҳои тирочариву иқтисодӣ диққати махсус дода шуд. Пайвасти афзудани ҳаҷми

мубодилаи мол, татбиқсозии лоиҳаҳои ҳамкорӣ дар соҳаҳои энергетика, нақлиёт ва дигар самтҳои муҳим бо қаноатмандӣ зикр гардид.

Ҳаҷми таъмини Ҷамоияти босамари Минтақаи муштаракӣ савдои «Шовот – Тошхавз» таъкид гардид.

Инчунин, роҷеъ ба бархе масъалаҳои рӯномаи минта-қавӣ, аз ҷумла омодагӣ ба Мулоқоти навбатии машваратӣ сарони давлатҳои Осиёи Марказӣ ва Озарбойҷон, ин-чунин ҳамоиши ИДМ, ки дар Туркменистон баргузор хо-ҳад шуд, мубодилаи афкор намунонд.

Дар анҷоми суҳбат Сарва-ри кишварамон Президент ва мардуми Туркменистони ба-родарро ба муносибати ҷашни милли – Рӯзи истиқ-лол, ки дар рӯзҳои наздик таҷил мегардад, табрик на-муд.

Ў.А.

Ҳоло сарфакорона, аз рӯи меъёр истифода бурдани об яке аз талаботи муҳими давр ба шумор меравад. Дар ин самт ҷорӣ намудани технологияи наву замонавии сарфаи об аҳамияти бузург касб мекунад.

ОБӢ БО ТЕХНОЛОГИЯИ НАВ ВУСЪАТ МЕӢБАД

Алалхусус, дар вилояти Сурхондарё, ки обу ҳавои мусоид дораду заминҳои ҳосилхезаш бисёр, соҳаи хоҷагии кишлоқ ҳеле рушд карда-аст. Дар ин ҷо дар натиҷаи самаранок истифода бурдани замин баъзан намуҳои махсулоти хо-ҷагии кишлоқ ду ва ҳатто се маротиба кишт кар-да мешавад. Яъне, дар тӯли як сол то се мароти-ба ҳосил гирифтани мумкин. Пас, табиист, ки дар ҷунин шароит талабот ба об ҳам афзун мешавад.

Дар ҷунин ҳолат ҳар қатра обро сарфакорона ис-тифода бурдан ба мақсад мувофиқ аст. Дар ин бобат деҳқонону мутахассисони соҳаи хоҷагии кишлоқӣ вилоят солиёни зиёд таҷрибаи қазои андӯхтаанд.

Масалан, дар соли ҷорӣ дар 41742 гектар май-донҳои киштшудаи вилоят технологияи обсар-фақунӣ ҷорӣ гардид. Аз ин 9300 гектараш тари-қи обҷаконӣ, 3000 гектараш тариқи борони-

дан, 2200 гектараш бо усули дискрет, 16242 гек-тараш тариқи қубур зерӣ плёнка обӣ намудан ҷорӣ карда шуд. Инчунин, дар 11 ҳазор гектар майдон тариқи лазер тахту ҳамвор кардани май-донҳои кишт дар назар буд, вале он барзиёд иҷро гардида, ба 12,1 ҳазор гектар расонида шуд. Ал-батта, ин нишондодҳо ҳеле назаррас аст.

Аз ин нишондодҳои пешбинишуда дар 10,7 ҳазор гектар майдони пахтаи хоҷагҳои фермерӣ ва кла-стерҳо тариқи обҷаконӣ обӣ намудан ба нақша гирифта шуд. Инчунин, дар 1861 гектар майдон-ҳои боғу тоқзор низ тариқи технологияи обҷа-конӣ обӣ кардан ҷорӣ карда шуд.

Бо мақсади ҷорӣ намудани технологияи обӣ-кунии ҷақравӣ дар 3018 гектар майдонҳои ғаллаи кластер ва хоҷагҳои фермерӣ истифода гарид. Инчунин, дар 2245 гектар майдонҳои кишти кла-стер ва хоҷагҳои фермерӣ тариқи обӣ-кунии дискрет ҷорӣ карда шуд.

Аз ҷумла, дар 19510 гектар майдонҳои кишти вилоят дар ҷунин плёнка обҷаконӣ, тариқи тех-нологияи қубури тобхӯранда обӣ кардан ҷорӣ карда шуд.

Тазаккур бояд дод, ки барои соли оянда низ ҷорӣ кардани технологияи сарфакор обӣ кар-дани майдонҳои кишт аллакай ба нақша гирифта шудааст.

Таҷрибаи нишон медиҳад, ки ин усулҳои обӣ-кунии дар бобати исроф накардани об ва бардош-тани ҳосили дилҳо самараноки хуб дода истода-анд. Дар назар аст, ки минбаъд низ дар майдон-ҳои кишти вилоят бо технологияи наву замонави обӣ кардан васеъ ҷорӣ карда мешавад.

**Олим ПАНЧИЗОДА,
хабарнигори «Овози Тоҷик»
дар вилоти Сурхондарё.**

БОҒ ҲАСТУ БОҒБОН КУЧОСТ?

Дар ҳақиқат, бунёди боғ ташаб-буси хубу шоиаст аст. Зеро боғ на танҳо як қитъаи заминӣ сабз, балки пояи муҳити мусоиди экологӣ, ма-кони фароғат ва башше аз симои ободии манзили зист аст. Аз ин рӯ, ҳар қадар майдони сабз бештар бо-шад, дар ҳамаи андозаи муҳити зист барои инсон мувофиқтару мусоид-тар мегардад.

Маҳз дар заминаи ҷунин ҳадафҳои созанда моҳи ноябри соли 2021 тах-ти ташаббуси Сарвари давлат Шав-

кат Мирзиёев лоиҳаи умумимиллии «Мақони сабз» оғоз ёфт, ки дар дои-ран он қорҳои бузурги қабудизоркунӣ ва ниҳолшиноӣ роҳандозӣ шуданд. Бино ба маълумоти расмӣ, то 1 апрели соли ҷорӣ дар беш аз 2 ҳазор гектар майдон 942 боғ ва парки ҷамъ-ияти сабз, инчунин дар 47 мавзёе «Боғҳои Ўзбекистони Нав» бунёд гар-диданд. Дар минтақаҳои қўйӣ, биё-бонӣ ва адирии ҷумҳурӣ 256 ҳазор гектар ҷангалзор ташкил карда шуд. Дар қатри хушкдаи баҳри Арал нис-дар масоҳати 2 миллион гектар ҷан-

галзорҳои муҳофизатӣ бо қабати сабз бунёд гардидаанд. Бо мақсади пешгирии таъсири зараровари ша-мол ва тўфонҳои қуму ҷанг дар 33 ноҳия «қамарбанди сабз» ба дарозии 60 километр ташкил карда шуд. Дар баробари ин, ҳамасола дар мавсим бахору тирамоҳ 200 мил-лион бех ниҳолӣ дарахтони мевади-ханда ва ороишӣ шинонда мешавад. Дар натиҷа, майдони дарахтзор, боғ, парки ҷамъиятӣ ва минтақаҳои са-бз мамлакат афзоиш ёфта, дар ҳа-ритаи шаҳру ноҳияҳо номи боғҳои

гуногун низ бештар мегардад.

Воқеан, таъсири боғҳо ба номи ҷавонон, модарон, нуриён ва на-моёндагонӣ соҳаҳои гуногун, мета-вонад ҳисси масъулияти масъулро ҷиҳати таъмини сарсабзии боғ, пар-варии хуби ниҳолҳо ва нигоҳдош-тани муҳити ободу тоза дар ҳадде бештар намоёд.

(Давомаш дар саҳ.2).

НАҚШАҲОИ РУШДИ СОҲАИ СӢЗИШВОРИӢ ЭНЕРГЕТИКА ДАР ДУРНАМОИ МИӢНА ВА ДАРОЗМУҲЛАТ БАРРАСӢ ШУДАНД

Президент Шавкат Мирзиёев бо муаррифии дурнамои рушди энергетикаи барқӣ ва тақими механизми идоракунии лоиҳаҳо дар соҳаи сӢзишвории энергетика шинос шуд.

Низоми энергетикӣ яке аз омилҳои муҳими таъми-ни рушди иқтисодӣ, Ҷамоияти сармоягузори ва не-қӯҳаҳои аҳоли ба ҳисоб ме-равад.

Солҳои охир бо қалби васеи бахши хусусӣ ва сар-моягузори хориҷӣ, ҷиҳати бунёди иқтидорҳои нави тавлиди неруи барқ, рушди манбаҳои барқа-роршавандаи энергия ва на-васозии шабакаҳои барқӣ лоиҳаҳои бузург амалӣ шу-данд. Дар натиҷаи ислоҳоти ин самт иқтидори умумии неруғуҳоҳои офтобӣ ва бодӣ аз 6,3 гигаваат афзуд. Шу-морҳои неруғуҳоҳои барқи обӣ ба беш аз 100 адад ра-сида, иқтидори умумии онҳо ба 2,5 гигаваат наздик шуд. Аз ҳисоби тавсеаи ис-тифодаи манбаҳои барқа-роршавандаи энергия ҳама-сола миқдори зиёди газӣ табиӣ сарфа мешавад.

То соли 2030 ба 300 миллиард доллар расонида-ни ҳаҷми иқтисодиёти киш-вар чун ҳадаф муқаррар гар-дидааст, шумораи аҳоли аз 41 миллион нафар зиёд хо-ҳад шуд. Танҳо дар соҳаи са-ноат то соли 2030 афзудани истеъмоли неруи барқ аз 38 миллиард киловатт-соат то 53,5 миллиард киловатт-соат пешбинӣ мешавад. Рушди автомобилҳои барқӣ ва мар-казҳои қоркарди маълумот низ ба сохтор сарбории ило-вагӣ меорад.

Аз ин рӯ, зарурати пеш аз афзоиши талабот инкишоф додани иқтидорҳои генерат-сия, баланд бардоштани қобилияти интиқоли шаба-каҳои барқӣ ва ташаккули иқтидорҳои қофӣ захираи таъкид гардид.

Тибқи нақша, то соли 2030 иқтидорҳои тавлиди неруи барқӣ мамлакат ба 46,1 гигаваат расонида шуда, им-кони истеҳсоли қариб 129 миллиард киловатт-соат не-

руи барқ дар як сол фароҳам мегардад. То соли 2035 бо-шад, ба 57,2 гигаваат расо-нидани иқтидорҳо ва ба 154,7 миллиард киловатт-соат бароврдани ҳаҷми ис-теҳсоли солонани неруи барқ дар назар аст.

Дар тақдироти сенарияҳои гуногуни афзоиши истеъмо-ли неруи барқ низ баррасӣ гардидаанд.

Мувофиқи ҳисобҳо, дар сурати афзоиши миъёдали истеъмоли то соли 2030 бай-ни генератсия ва талабот та-возуни кофӣ нигоҳ дошта мешавад. Аммо дар сурати босуръат рушд кардани иқти-содиёт, саноат, нақлиётӣ барқӣ ва инфрасохтори ра-қамӣ, ба иқтидорҳои илова-гии тавлиди неруи барқ нӣз пайдо хоҳад шуд.

(Давомаш
дар саҳ.2).

СОХТМОНИ ҚОРХОНАИ ТАВЛИДИ АВТОБУСИ БАРҚӢ ОҒОЗ ЁФТ

Лоиҳаи мазкур дар ҳамкорӣ бо ширкатҳои ҷинии «Xiang Yang Tenglong Automobile» ва «GIG Investments» амалӣ мешавад. Интизор меравад, ки дар ояндаи наздик автобусҳои барқӣ ин қорхонаи муштарак дар хидмати аҳолии вилоят ва берун аз он қарор хоҳанд гирифт.

Дар маросими гузаштани санги асоси қор-хона ҳокими вилоти Хайрулло Бозоров, со-ҳибкорон ва сармоягузори, Ҷамоияти ноҳия, аҳли зӣ ва намоёндагонӣ ҷомае иш-тирок карданд.

– Ифтиҳои сохтмони боз як қорхонаи са-ноатӣ, ки ба тавлиди автобуси барқӣ ихти-сос хоҳад ёфт, тухфаи арзанда ба мардум мебошад. Ҳоло тахти раҳнамоии Президен-ти мамлакат Шавкат Мирзиёев дар соҳаҳои гуногуни ҳаёти ҷомае ислоҳоти васеъмиқёс бо суръати баланд идома дорад. Бешубҳа, яке аз намунаҳои ин ислоҳотро мо имрӯз дар

ноҳияи Ёзёвон мебинем, ки сохтмони ин қорхона оғоз ёфт, – гуфт Хайрулло Бозо-ров.

Вай дар идомаи суҳанронӣ аз номи мар-думи вилоти ба соҳибкорон ва сармоягузо-рони ширкатҳои ҷинӣ барои саҳмашон дар бунёди қорхонаи истеҳсоли автобусҳои барқӣ изҳори сипос намуд.

**Мирасрор АХРОРОВ,
муҳбири «Овози Тоҷик».**

Вилоти ҶАҶОҶА.

НАҚШАҲОИ РУШДИ СОҲАИ СЎЗИШВОРИЮ ЭНЕРГЕТИКА ДАР ДУРНАМОИ МИЁНА ВА ДАРОЗМУҲЛАТ БАРРАСӢ ШУДАНД

(Аввалаш дар сах.1).

Рохбари давлат таъкид намуд, ки нақшаҳои соҳаи энергетика бояд бо назардошти суръати баланди рушди иқтисодиёт таҳия гардида, дар сохтор ҳамеша иқтисодии захираҳои кофӣ мавҷуд бошад.

Бо назардошти ин, пешниҳодҳо оид ба бунёди неруғоҳҳои иловагии барқии бодӣ ва низомҳои захиракунии энергия, инчунин тезонидани татбиқи лоиҳаҳои энергетикаи офтобӣ ва бодӣ баррасӣ шуданд.

Ҳамзамон, бознигарии баъзе лоиҳаҳое, ки самарадории иқтисодияшон паст буда, манбаи маблағгузориашон муайян нест ва муддати тӯлони ба таъхир афтодаанд, муҳим арзёбӣ гардид. Маҳалҳои асосӣ ҳангоми интиҳоби иқтисдорҳои нави тавлидӣ бояд на танҳо иқтисодӣ онҳо, балки қимати аслии электрэнергияи тавлидшаванда, имкони пайвастан ба шабака, ҳамоҳангӣ бо низомҳои нигоҳ доштани нерӯ ва таъсир ба таносуби умумии энергия бояд гарданд.

Бо афзоиши ҳиссаи манбаҳои барқароршавандаи энергия аҳамияти низомҳои захиракунии энергия нисбатан бештар мегардад.

Чунин низомҳои неруи барқеро, ки дар давоми рӯз неруғоҳҳои офтобӣ ва бодӣ истеҳсол кардаанд, захира намуна, онро шомгоҳ, ҳар соатҳои сарбории зиёди истеъмол интиқол медиҳанд. Ин зарурати сўктани гази иловагиро дар неруғоҳҳои анъанавии барқӣ коҳиш дода, устувории тамоми низомии энергетикиро баланд мебардорад.

Ҳоло дар самти низомҳои захиракунии энергия 26 лоиҳа бо иқтисодии умумии 4,2 гигаватт ташакул дода шудааст. Аз ин теъдод 17 лоиҳа дар марҳилаи татбиқ қарор дорад. То соли 2030 дар ин самт ташакул додани лоиҳаҳои нави иловагӣ пешниҳод гардид.

Президенти мамлакат баробари зиёд намудани иқтисдорҳои тавлиди неруи барқ, зарурати пешаки бунёд кардани шабакаҳои магистралӣ ва зеристгоҳҳо, ки онро ба истеъмолкунандагон интиқол медиҳанд, нис ба миён гузошт.

То соли 2030 сохтмони 9 зеристгоҳи нави 220-киловолта ва 7-то 500-киловолта, инчунин бунёди шабакаҳои нави интиқолии барқ ба масофаи қариб 5 ҳазор километр ба нақша гирифта шудааст. Ин барои ба низомии энергетикӣ пайваст намудани неруғоҳҳои нави барқӣ, тавсеаи мубодилаи иқтидор байни минтақаҳои имкон медиҳад.

Аз он ҷумла, солҳои 2027-2029 пешбини гаштааст, ки чандин хати ноқили барқи стратегияи 500 киловольт ва зеристгоҳҳои нав ба бяхарабардорӣ супурда шавад. Зимни тақдирот чараҳои сохтмони онҳо, масъалаҳои таъмини молиявӣ ва чорабиниҳо оид ба барқараф намудани иллатҳои ақибмонӣ алоҳида баррасӣ гардидаанд.

Инчунин масъалаи ба вучуд овардани зероҳҳои нав барои иқтисодиёти рақамӣ бо истифода аз зарфияти баландбарии барқӣ маблағҳои барқароршавандаи энергия дар Қароқалпоқистон муҳокима гардид.

Пешниҳод гардид, ки неруғоҳҳои истиқболноки шомолии минтақа бо дата-марказҳои иқтисдорашон як гигаватт пайваст карда шуда, ҳамзамон барои ин зеристгоҳи нав ва хатҳои ноқилии электррикийи шиддаташ 220 киловольт сохта шавад. Зероҳҳои мазкур имкон медиҳад, ки дата-марказҳои нав ба энергосистема гаравида, сармояҳои баландро технологияи ҷалб гардида, зарфияти мавҷуддаи энергетикӣ минтақа босамар истифода

да гардад.

Дар чараҳои тақдирот ба пешниҳодот оид ба куллан тағйир додани низомии ташакул ва татбиқи лоиҳаҳои сармоягузорӣ ба соҳа эътибори алоҳида ниғаронида шуд.

Дар амал дар бисёр ҳолатҳо лоиҳа аз ташаббуси сармоягузор сар мешавад. Масъалаҳои ҷудо намудани қитъаи замин, пайвастан ба шабака, шароити техникаӣ, тарифҳо ва муохидаҳои сармоягузорӣ кашол меёбанд, вазифаҳои идораҳо тақрир мегарданд ва ҳамчунин эҳтиёҷ ба энергосистема дар баъзе лоиҳаҳо ба андозаи бояду шояд ба ҳисоб гирифта намешавад.

Бинобар ин пешниҳод шуд, ки усули нави идора ҷорӣ гардад.

Аз ин пас лоиҳаҳои энергетикӣ пеш аз ҳама бинобар эҳтиёҷи истиқболнокии иқтисодиёт, аҳолии ва минтақаҳо ташакул хоҳад ёфт. Аввал эҳтиёҷи муайян карда шуда, пас аз он иқтисдорҳои ногузирӣ тавлидӣ ва объектҳои зероҳтор ба нақша гирифта мешавад. Лоиҳа бо қитъаҳои заминӣ қаблан муайянгардида, нуктаи пайвастан ба шабака ва қарорҳои техникаӣ ташакул дода шуда, сармоягузор бошад, дар асоси интиҳоби шаффоф ва рақобати муайян карда мешавад.

Инчунин вазифаҳо ва минтақаҳои масъулияти ҳар як идора дақиқ муайян карда мешавад. Вазорати иқтисодиёт ва молияи пешгузӣ масрафҳо ташакул медиҳад, Вазорати энергетика барои ба нақшагирии стратегияи ва сисёати техникаӣ, Агентӣ оид ба рушд ва танзими бозори энергетика ба танзими муносибати бозорӣ ва тариф ҷавобгӯи ҳоҳанд буд. Идораҳои масъули соҳаи сармоягузорӣ сармоягузоронро дар асоси озмуни шаффоф ҷалб менамояд, мақомоти маҳаллии ҳокимият масъалаҳои марбут ба қитъаҳои замин ва зероҳторҳои ногузирро ҳал менамоянд.

Инчунин ташакул додани пешгузӣ дақиқӣ эҳтиёҷ ба захираи энергия дар қисмати минтақаҳо ва соҳаҳо пешниҳод гардид ва дар асоси он нақшаҳои сармоягузории сессолаи солонат тавлидгарданда тақлиф гардид. Ин имкон медиҳад, ки рушди иқтисдорҳои тавлидӣ, шабакаҳои электррикий ва инфрасохторҳои ногузир қаблан ва бо ҳамоҳангсозӣ ба нақша гирифта шавад.

Дар истиқболи дарозмуддат таҳия намудани консепсияи таъмини захираҳои сўзишвориву энергетикӣ то соли 2050 пешбини мегардад. Дар он ба тариқи маҷмӯи зарфияти захираи миллии, рушди демографияи ва иқтисодӣ, баланд рафтани самаранокии энергетикӣ, рушди энергетикаи барқароршаванда ва атомӣ ва ҳамчунин масъалаҳои таъмини амнияти энергетикӣ ба ҳисоб гирифта мешавад. Пешниҳод мегардад, ки консепсия дар ҳар панҷ сол тақдиди назар гардад.

Рохбари давлат таъкид кард, ки ҳар як лоиҳаи нав дар энергетика ба эҳтиёҷоти дурнамои иқтисодиёт ва аҳолии ҷавобгӯ бошад, таносуби доимии байни истеҳсолот, сарборӣ ба шабака ва эҳтиёҷоти таъмин намудани ногузир аст.

Ба шахсони масъул супоришҳо оид ба таъмири саривақтии роҳандозии лоиҳаҳои қалонӣ тавлидшаванда, андешидани чорабиниҳои дақиқ яқоя бо сармоягузорон дар заминаи лоиҳаҳои муҳлати татбиқашон қанолаёт, рушди мутаносибии иқтисдорҳои тавлидӣ ва шабакаҳои электррикий, вусъат додани низомии нигоҳ доштани энергия ва ҳамчунин дар соҳа татбиқ намудани модели нави банақшагирии ва идораи супоришҳо дода шуд.

ОВОЗИ ТОЧИК

БОҒ ҲАСТУ БОҒБОН КУЧОСТ?

(Аввалаш дар сах.1).

Мутаассифона, аз чунин иқдому чораҷӯиҳо на ҳамеша натиҷаи дилхоҳ ба даст меояд. Баъзан масъулони шахр ё ноҳия аз ҳисоби маблағҳо, ки аз бучети давлатӣ ба роиҳои лоиҳаи «Мақони сабз» ҷудо шудаанд ё маблағҳои ғайрибучетӣ, сарпарастӣ ва грантӣ боғҳоро бо тантана бунёд мекунанд, ниҳолҳо мешиноманд, номҳои ҷолибу зебо мегузоранд, аксҳо мегиранду дар васоити ахбори омма баромадҳо менамоянд. Аммо баъд аз анҷоми маросим, ҳама мераванду ниҳолҳо мемонанду боғи ташнаи об. Нафаре ёфт намешавад, ки ба саволи аз ҳама муҳим: «Ба нигоҳубини боғ кӣ масъул аст?» ҷавоб диҳад.

На ном ҳасту на ниҳол...

25 марти соли 2023 ҳадамоти матбуоти ҳокимияти ноҳияи Фориси вилояти Чиззах дар саҳифаи расмӣ худ дар шабакаи «Телеграм» хабареро таҳти унвони «Боғи ҷавонон» бунёд карда мешавад» бо якчанд акс нашр кардааст. Дар хабар гуфта шудааст, ки «Дар маҳаллаи «Қизилқум», воқеъ дар ҳудуди сектори 4-уми ноҳияи Форис, дар доираи лоиҳаи умумимиллии «Мақони сабз» бунёди «Боғи ҷавонон» ба нақша гирифта шудааст.

Дар ноҳия дар доираи лоиҳаи умумимиллии «Мақони сабз» дар тамоми маҳаллаҳо ниҳолҳои дарахтони мевадиханда ва ороишӣ шинонда шуда, масоҳати минтақаҳои сабз васеъ карда мешавад.

Бо ташаббуси Агентии қорҳои ҷавонони ноҳияи Форис дар боғе, ки дар маҳаллаи «Қизилқум» бунёд мегардад, ҳашар баргузор гардид. Дар рафти ҳашар бо санои кушиши ҷавонон беш аз 200 бех ниҳолҳои дарахтони гуногуни мевадиханда шинонда шуд.

Баъдан ин хабарро рӯзномаи ноҳиявии «Форис тоғи» ва ҳатто Оҷонсии миллии иттилооти Ӯзбекистон низ (27 марти соли 2023) нашр карданд.

Ин ҳама бешубҳа умедбахш буд. Зеро суҳан аз бунёди боғе мегард, ки бояд ба як гўшаи сабуз хуррам ва намунаи амалии татбиқи лоиҳаи «Мақони сабз» тақдир меёфт. Мувофиқи маълумот беш аз 200 ни-

ҳолро низ шинонда буданд. Пас, баъди чанд сол бояд натиҷаи он меҳнат ба чашм мерасид.

Аммо агар имрӯз ба он ҷо биравед, манзара тамоман дигар аст. На номи «Боғи ҷавонон» ба чашм мерасад на боғ. Ҳама гўшаро хасу хошак, ҷорўбу янтоқу ҳазориспанд зер кардааст. Чанд доняк дарахти тут, бо умеди як қатра борон шох ба осмон қашиданд. Деворҳо валангор гаштаанд ва «Боғи ҷавонон», ки мебоист, мақони истироҳати фарогати мардум, бахусус, ҷавонон бошад, ба чарогоҳи қорвои мардуми маҳаллӣ тақдир ёфтааст...

«Боғи дўстӣ» чӣ ҳол дорад?

31 марти соли гузашта дар доираи чорабиниҳои дўстона, ки дар маҳаллаи Оксқойи ноҳияи Нурободи вилояти Самарқанд таҳти шиори «Кишваре, ки ба дўстиву ҳамҷихатӣ арҷ мегузорад» ба вукў пайвастанд, дар ҳудуди деҳа «Боғи дўстӣ» ташкил карда шуд.

Азбаски боғ дар шафати мактаби ҳамагонии рақами 13-уми деҳа ҷойгир аст, барои нигоҳубину парвариши ниҳолҳо боғбони мактабро масъул таъин намудем. Ҳоло наъшунамои ниҳолҳо хуб аст. Бо вучуди обёрӣ, теъдоди муайяни ниҳолҳо хушидаанд. Ният дорем, ки дар мавсими тирамоҳ дар ҷойи онҳо аз нав ниҳол шинонем. Илова бар ин, шудгор кардани байни қаторҳо ва дар он ҷо парвариш намудани

сабзаҷоту кабудихоро низ пеши худ мақсад кардаем. Мо талош бар он дорем, ки боғи «Дўстӣ» ҳамеша сарсабз бошад.

Инак, ду ҳолат, ду сарнавишт ва ду натиҷаи қомилан гуногун пеши назар меояд: дар ҳолати аввал, бар асари бепарвоии масъулон боғе, ки бояд гўшаи сабуз ободи маҳал бошад, ба чарогоҳ тақдир ёфт; дар ҳолати дуюм, бо ташаббус ва масъулияти мутасаддиён боғи хушида дубора сарсабз гардид ва умед дорем, ки ин бор нигоҳубину парвариши ниҳолҳо пайвастанда меёбад.

Ба ҷойи ҳулоса...

Набояд фаромўш кард, ки натиҷаву самарабахшии лоиҳаи умумимиллии «Мақони сабз» на бо шумораи ниҳолҳои шинонидашуда ва на бо теъдоди номи боғҳо, балки бо умри ниҳолҳо, сарсабзиву нумўш ва таъсири онҳо ба экологияву иқлим муайян мегардад.

Агар ниҳоле, ки имрӯз шинондем, баъди соле аз бербӣ, безътиной, бепарвоӣ ё нигоҳубини нодуруст хушк шавад, аз тамоми ин иқдом чӣ бодӣ мемонад? Шояд чанд акс, навор ва як гузориши расмӣ бо ҷумлаи «ниҳол шинонда шуд».

Агар боғе бо номи як соҳа, ташкилот ё муассисае бунёд шавад баъдтар қасе масъулияти нигоҳубину ҳифзи онро ба дўш нагирад, номи зебои он ҳеч мушкилро наметавонад ҳал наояд. Ғайр аз ин, чӣ қадар меҳнат, маблағ, ҳаракат бар абас хоҳад рафт...

Инак, мавсими тирамоҳи ниҳолшинӣ оғоз меёбад. Бинобар ин, моро зарур аст, ки дар ин раванд саҳлангорӣ накунем. Пеш аз ҳама, масъалаи

САФАРИ МАТБУОТӢ ДАР ЖУРНАЛИСТОН ТААССУРОТИ АМИҚ БОҚӢ ГУЗОШТ

Дар шаҳри Фарғона бо ибтиқори Вазорати қорҳои хориҷӣ, ҳокимияти вилояти Фарғона ва бахши вилояти Иттиҳоди журналистон Медиафоруми III байналмилалӣ ва конфронс сурат гирифт. Он бахшида ба 25-солагии таъсиси Созмони ҳокимони Шанхай дар мавзӯи «Нақши ВАО дар ташаққили шуури иҷтимоӣ» роҳандозӣ гардид.

Ин бор дар Медиафорум дар баробари журналистонҳои маҳаллӣ хабарнигорони расонаҳои гуногуни хориҷӣ, инчунин як гуруҳи журналистон аз Ҳиндустон, Ҷопон, Беларус, Чин ва Қирғизистон ширкат намуданд.

Қабл аз баргузори конфронси медиафорум таҳти унвони «Мусоидатни маркази сармоягузори Ӯзбекистон» журналистонҳо бо фаъолияти як қатор қорҳонаҳои саноатӣ ва хоҷагиҳои фермерии вилоят ошно шуданд. Дар ин сафари матбуотӣ онҳо дар қадами аввал аз қорҳонаи муштараки Ӯзбекистон ва Чин – ЧММ «Сrown Ceramic», воқеъ дар шаҳри Қувасой боздид карданд. Барои татбиқи лоиҳае, ки моҳи август соли 2025 оғоз гардидааст, 70 миллион доллари ИМА ҷалб карда шуда, 30 миллион доллари онро маблағҳои соҳибқорони маҳаллӣ ташкил додааст.

Қорҳона ба истеҳсоли плитаҳои керамогранитӣ бо истифода аз технологияҳои муосир таҳассус дода шудааст.

Маълум шуд, ин қорҳона дар Осиёи Марказӣ ягона буда, имкони истеҳсоли маҳсулот бо андозаҳои то 2 метрро фароҳам меорадаст. Дар натиҷаи ба қорҳонаи додани қорҳона, тақрибан 500 ҷойи нави қорӣ таъсис дода шудааст. Ҳадафи солонати содироти қорҳона 30 миллион доллари ИМА муқаррар гардидааст ва маҳсулоти худро ба кишварҳои минтақа ва берун аз он содир менамояд.

– Метавон гуфт, ки ин лоиҳаи бузург, ки мо онро дар ҳамкорӣ бо соҳибқорони чинӣ амалӣ карда истодаем, дар Ӯзбекистон беназир аст. Дар кишвари мо қорҳонае вучуд надорад, ки чунин маҳсулоти аз лиҳози сифат ва андозаҳои қалони плитаҳо

истеҳсол кунад. Санҷони одӣ аз ҷўйборҳо ва теппаҳои Қувасой қорқард шуда, ҷўзҳои зарури илова мегарданд ва мавод дар ҳатти истеҳсоли қомилан автоматӣ ба маҳсулоти тайёр тақдир дода мешавад, – гуфт директори қорҳона Бобурҷон Султоналиев.

– Акнун шуморо ба ноҳияи Қўштеппа раҳнамўи мекунам ва шумо бо кластери пахта ва насосиҷи «Global Textile Infinity» ошно мешавед, – иброс намуд рўзноманигор Мўхаммадҷон Обидов.

– Дар солҳои охир ба ташкили мунтазами фаъолияти хоҷагиҳои кластерӣ, ҳифзи манфиати қорҳонан, баланд бардоштани ҳосилнокии гектарҳо ва ҷорӣ намудани тақрибаҳои пешрафтаи қорӣ дар соҳа тавачҷуқи маҳсус зоҳир карда шудааст. Аз ҷумла, соли гузашта дар 1500 гектар замин пахта парвариш карда шуда, беш аз 80 ҳазор тонна ашёи хоми саноатии арзишманд ҷамъоварӣ гардид, – гуфт роҳбалади мо.

Дарвоқеъ, истеҳсоли пахта омилӣ қалиди рушди иҷтимоию иқтисодии вилоят мебошад.

Дар айни замон тўҳми навьҳои пахтаи аз Чин воридшуда дар майдони 62 ҳазор гектар ва аз

он шумор дар 23 ҳазор гектар зери плёнкаи пластикӣ ва бо истифода аз технологияи Синзян-Уйғур кошта шудааст. Дар баробари навьҳои воридотӣ, ҳоло навьҳои маҳаллӣ, аз қабилӣ «S-8290», «Ravnak-2», «S-6775» ва «Namangan-77» низ бо истифода аз технологияи нав низ парвариш карда мешаванд. Барои ин қор дар маҷмўи 173 агрегати тўҳмипарвариӣ баландисифат ворид карда шудааст.

Сафари матбуотии журналистон дар хоҷагии ангурпарвари «Хайрулло Баҳром Бойматов»-и ноҳияи Олтиариқ идома кард. Ин хоҷагӣ дар 75 гектар замин як плантатсияи тоқзор таъсис додааст. Дар ин ҷо қорҳои амалӣ оид ба парвариш ва паҳн кардани 15 намуни навьҳои ангури хориҷӣ ва маҳаллӣ анҷом дода мешаванд.

Ноғуфта намонад, ки барои таъмини устувории амнияти озуқаворӣ, айни замон дар ноҳияи Олтиариқ 88 анбори яхдон бо иқтисодӣ беш аз 100 тонна фаъолият мекунанд. Ҳамчунин, дар асоси дастурҳои дахлдорҳои ҳокими вилоят, соҳтани 1000 анбори хурди яхдон дар ҳонаводаҳо ба нақша гирифта шудааст. Айни замон дар

ҳонаводаҳо 41 анбори яхдон бо иқтисодӣ аз 10 то 30 тонна ба қор андохта шудаанд.

Дар идомаи сафари матбуотӣ журналистон тавонистанд аз чанд қорҳонаи саноатии дигар, инчунин чараҳои Чашнораи байналмиллалӣ атласу адрас таҳти унвони «Фарғона – гаваҳи водӣ», ки дар маҷмааи илмӣ, маърифатӣ ва сайёҳии «Бурҳониддини Марғинонӣ» баргузор шудааст, боздид намоюнд. Маросими қўшодашви ин маҷмаа 27 апрели соли 2026, зимни сафари расмӣи Президент ба вилояти Фарғона, ба вукў пайвастанд. Гуфта мешавад, дар доираи марҳилаи аввал, аллакай шаҳраки ҳосае барои сайёҳон ва меҳмонон бунёд гардидааст. Он «Хонаи Отабек ва Қумуш», қўли сунъии масоҳаташ 17 ҳазор метри мураббаъ, боғи шоирону рассомон, маҷмааҳои ҳунармандон, меҳмонхона, бозор, инчунин манораҳои баланднаом 27 метрро дар бар мегирад.

Мирасрор АХРОРОВ, хабарнигори «Овози тоҷик».
Вилояти ФАРҶОНА.

Дар Ӯзбекистон дар қатори қорҳои васеъмиқёсе, ки солҳои охир дар роҳи ислоҳоти мамлакат амалӣ мегарданд, ба рушди адабиётӣ фарҳанг низ эътибори алоҳида ниғаронда мешавад. Бо мақсади таъмини иҷрои вазифаҳое, ки ба наздикии зимни ташири Президент Шавкат Мирзиёев ба вилояти Хоразм муайян карда шудаанд, дар шаҳри Хева анҷумани адабие бо номи «Мушоираи Ӯзбекистони Нав» баргузор шуд.

«МУШОИРАИ ӮЗБЕКИСТОНИ НАВ»

Раиси Иттифоқи нависандагон Сирочиддин Саййид аҳли эҷодро бо ин рўзи пурфайзи адаби таҳияи гуфт.

Эҷодкорон шеърҳои худро дар васфи Ватан, инсон, модар, дўстӣ, ишқу муҳаббат ва ғайра қироят намуданд. Оид ба равандҳои навшавӣ дар Ӯзбекистони Нав, қорҳои бунёдкорие, ки дар мамлакат амалӣ мегарданд ва аҳамияти онҳо дар ҳаёти одамон фикру мулоҳизаҳо баён карда шуд.

«Мушоираи Ӯзбекистони Нав» на танҳо як чорабини адабие шуд, ки аҳли эҷодро дар як давра гирд овард, балки ҳамчун майдони мулоқоти маънавию маърифатӣ, ки рўзи имрўзи шеърӣи муосири Ӯзбекистонро инъикос менамояд, аҳамияти қалон пайдо кард.

Дар чорабинӣ ашъори шоирон ба забонҳои Ӯзбекиву тоҷикӣ, русиву қароқалпоқӣ, туркманӣ ва ғайра садо доданд. Худи ҳамин нишонаи он аст, ки дар Ӯзбекистони Нав ба эҷодиёти адабии гуногунабон, ки дар кишвар қор ва фаъолият мекунанд, алоҳида арҷ

гузошта мешавад.

Имрӯз агар дар маҳфилҳои адаби ашъори тоҷикӣ садо медиҳанд, он идомаи мантиқии анъанави адабиётӣ қўҳанбунёдамон мебошад, ки дар маҳфилҳои адаби мушоираҳои хотирмон сурат мегирифтад ва маълум аст, аксари онҳо дар шакли ширу шакар баргузор мешуданд.

Боиси хушҳолӣ аст, ки анъанаи мушоира ба маънои тоҷикӣ эҳмегардад ва барои пешрафти адабиётӣ муосирамон заминаи муосид фароҳам меорад. Метавон ҳулоса кард, ки чорабини адабии шаҳри Хева дарсе амалӣ барои ҷавонони эҷодкор гардид, ки баъзе асрори эҷодӣ бадеиро дар симо ва ҳаракату гуфтугўҳои шоирони машури кишвар пайҳас намунанд. Дар баробари ин, устодони қаломӣ бадеӣ бардоштори худро аз маҳфил баён намунданд, ки ҳама хотирмон ва ҷолиби тавачҷўш буд.

Хусрав САЪДУЛЛОХ, ТОШКАНД – ХЕВА – ТОШКАНД.

22-сентябр – Рӯзи Рӯдакӣ

Муҳаммад ШОДӢ

БОБОИ СУХАН

Ҳамоно марди роҳи шеърӣ мой,
 Ҳанӯз он қиблагӯҳи шеърӣ мой.
 Сухан гар теғ, лашкар аҳли маънист,
 Ҳамакнун сарсипоҳи шеърӣ мой.
 Қулоҳи сарварӣ зебанда бар туст,
 Ту ҳам сар, ҳам қулоҳи шеърӣ мой.
 Ту Боборӯдакии моӣ дарвеш,
 Ту соҳи боргоҳи шеърӣ мой.
 Ту нури дида бар субҳи дили мо,
 Фуруғи субҳгоҳи шеърӣ мой.
 Шарарпош аст то истораи Шарқ
 Шарарҳо бар нигоҳи шеърӣ мой.
 Намонад манзили мо бесаробон,
 Ту к-андар сарпаноҳи шеърӣ мой.
 Чу Пири шаҳрҳо шаҳри Бухорост,
 Ту Пири пешгоҳи шеърӣ мой.

Ҳамакнун дурр гар шеърӣ дари, дарёст бобоят,
 Ҳамоно Пири шоирҳои ин дунёст бобоят.
 Дар ин марзе, ки рӯяд шеър, шоир ҳар кишоварз аст,
 Натанҳо бар ману ту, бар ҳама бобост бобоят.
 Намабинем мо ўро, вале мебинад ў моро,
 Зи мову сад чу мое гуиё биност бобоят.
 На булбул, дар ҳаёли ту, бихонад Рӯдакибобо,
 Садо меояд аз ғайб: «Андалебобовост бобоят!»
 Даришеър аст гар пайкар – бузурги сендаҳасра
 Варо чашму варо абрӯ, варо симост бобоят.
 Пул аз истораи тобон агарчи осмонӣ назм,
 Вале дар шоирӣ Соҳибқирон танҳост бобоят.
 Зи парвози баланди шеърӣ тоҷик ў биёсояд –
 Даруни хок, пиндори, ки сарболост бобоят.
 Валекин чун қачиву сакта бидҳад бар суҳан ранче,
 Даруни ғури худ, э воҳ, истад рост бобоят...

Дарахтиву диҳӣ барҳои маънӣ,
 Каши сар бо санавбарҳои маънӣ.
 Бузургони ту бешанд аз ситора,
 Ки метобанд ахтарҳои маънӣ.
 Ту баҳри бекарон астиву қазрат
 Ҳамоно пур зи гавҳарҳои маънӣ.
 Ҳимоят з-аҳли қаҳли бемурувват
 Туро созанд лашкарҳои маънӣ.
 Дарии ман, забони дилбарӣ,
 Ки нозӣ бо диловарҳои маънӣ.
 Ба номи Рӯдакий гар дабистон,
 Дарӣ, бикшодаи дарҳои маънӣ.

Бо дилу бо дидаи бино ба дунёи суҳан,
 Бесуҳан, бобои мову туст Бобои суҳан.
 Дар ҷавонӣ бар Бухоро омаду эҷод кард,
 Ғашт Пири шеър дар шаҳри дилорои суҳан.
 Гар малеҳии дигар дарёфт шеърӣ форсӣ,
 Чашми Бобо буд маҳви хусни зебои суҳан.
 Рӯдакӣ дар Қасри оля дошт гарчи эътибор,
 Манзили умронаи ў буд маъвои суҳан.
 Монд аз ӯ дар раҳи шеърояфарӣ бобои ҷон
 Бар баландиҳои маънӣ то расад пой суҳан.
 Буд рӯйи даст агар Соҳибқирони шоирӣ
 Зери ӯ бинмуд ҷоҳил қадри донои суҳан.
 Кӯрдил чун мил дар пири ба чашми ў кашид,
 Ғашт нобино ту гӯйӣ чашми бинои суҳан.
 Гавҳари ду чашми Пири шеър чун дармеғирифт,
 Об ғашту реҳт дурри чашми дарёи суҳан.
 Кард манзил Рӯдакӣ бо нуриён дар осмон,
 Меҳр монду Моҳ ў бар рӯзу шабҳои суҳан.

Хар сахар ҳезад наво гӯё зи уди Рӯдакӣ,
 Мерасад аз бог бар гулҳо дурди Рӯдакӣ.
 Зинда то шеърӣ дари, Омуст дарби суҳан,
 Мезанад набзи Бухоро дар вучудӣ Рӯдакӣ.
 То даме ҷорист Ҷӯйи Мулӣён, эй ташнадил,
 Бо Бухоро ҳамзабон гуфту шунуди Рӯдакӣ.
 Оли Сомон хонадони шеърӣ оля низ буд,
 Шоире дигар наомад дар намуди Рӯдакӣ.
 Рафт Бобо гар, ҳазорон шукр, монд аз ў нишон,
 Боз меонад ҳазор – ояд суруди Рӯдакӣ.
 То ғазалхон мурғакон, то навбаҳорон гулфишон,
 Бигзарад дар гулситонҳо ёдбуди Рӯдакӣ!
 То бувад шеърӣ дари пайвандил бо ҷовидон,
 Бекарон пайвандҷон бо тору пуди Рӯдакӣ.

ҲУҶҶАТҲОИ ШАХСИИ МО

(Давомаш.
Аввалаш дар шумораҳои
гузашта).

Барои дарёфти ин ҳуҷчат тақрибан якуним сол вақт сарф шуд. Чаро ин қадар тўлонӣ? Аввалан, ҳуҷҷатҳои консулӣ дар ҳеч кишвар зуд омода намешаванд. Аризаҳо дар сафарат почтаи навабтии дипломатиرو интизор мешаванд ва ин равю зуд-зуд нест. Дар Вазорати қорҳои хориҷӣ низ ҳуҷчат аз дасти чанд роҳбари дахлдор, дар ин маврид аз раёсати консулӣ мегузарад. Баъд бо номаи илова ба вазорат ё идораи дахлдор, дар ин маврид ба Вазорати адлия фиристода мешавад.

Ин идора низ, бешубҳа бе шитоб, бо тартиб масъаларо меомӯзад. Сипас ариза бо номаи илова ба поён – ба вилоят, шаҳр, ноҳия ва ниҳоят ба иҷроқонандаи мушаххас фиристода мешавад.

Эҳтимол дар ҳамин марҳила мудири идораи ноҳиявии сабти ҳолати шаҳрвандӣ, ки дар боло ёфт шуд, дигар ба дархости Вазорати қорҳои хориҷӣ бо ваъдаҳои «фардо» ҷавоб надод ва воқеан ба ҳалли масъала шурӯъ кард. Аммо маълум гардид, ки на тирамоҳи соли 1992, вақте Наргис таваллуд шуд ва на дар тамоми соли 1993 ба шахрванде бо насabi Эргашев барои таваллуд дуктар шаҳодатнома дода нашудааст.

(Қиссаи воқеӣ)

Ба гуфтаи мудар, дар он сола Наргис ном тифлон буданд, вале онҳо кӯдакони дигаре буданд, ки ҳоло калон шудаанд. Баъзеашонро ў шахсан мешинохт.

Ҳамаи инро ў дар ҷавоб ба раёсати адлияи вилоят навишт. Аммо бояд эътироф кард, ки дар он идора ҳам ба дархости Тошканд хушқу расмӣ муносибат накарданд. Аз мудири САХШ талаб карданд, ки таваллудхонаҳоро, ки хушбаҳтона дар ноҳия ҳамагӣ дуто буданд ва дар ин солҳо шумораашон зиёд нашуда буд, аз назар гузаронад ва сабтҳои дафтари таваллудро тафтиш кунад.

Ва, воқеан, мўъҷиза рӯй дод! Дар яке аз таваллудхонаҳо сабте ёфт шуд, ки тасдиқ мекард: 21 сентябри соли 1992 дар оилаи Эргашевҳо «кӯдаки ҷинси занона, қадаш 55 сантиметр ва вазнаш 3,3 килограмм» ба дунё омадааст. Дар ҳамон ҷо имзои норавшани касе низ буд, ки гӯё тасдиқ мекард, ки маълумотнома ба волидон дода шудааст.

Албатта, худӣ таваллудхона дастурамалро вайрон карда буд: он вақт модари хушбахро бо тифл бе сабти шаҳодатномаи таваллуд ба хона ҷавоб дода буд.

ҲАЁТИ НАВИ ОСОИШГОҲИ КЎҲНА

Солҳои охир дар соҳаи тандурустии Ўзбекистон тағйироти назаррас ба амал омада, технологияҳои муосир ва таҷрибаи пешрафтаи хориҷӣ бештар ба амалияи тиббӣ ворид мешаванд. Яке аз намунаҳои ин раванд фаъолияти Институти илмӣ-тадқиқотии реабилитология ва тиббӣ варзишии Донишгоҳи давлатии тиббии Самарқанд мебошад.

Институт дар заминаи шифохонаи барқароркунии саломати вилояти Самарқанд таъсис ёфта, имрӯз ба рушди тибби барқарорсозӣ ва варзишӣ таваҷҷуҳи махсус медиҳад.

Муассиса бо мутахассисони як қатор кишварҳо ҳамкорӣ дорад. Чанде пеш гурӯҳи табибон аз Куриёи Ҷанубӣ дар давоми панҷ рӯз ба сокинони вилояти

Самарқанд ройгон кумаки тиббӣ расонданд. Мутахассисони куриёӣ аз усулҳои тибби сунатӣ, аз ҷумла сӯзанзанӣ, моксотерапия, фитотерапия, бодкашӣ ва табobati мануалӣ истифода бурданд.

Муассисаи табobati солҳои 1970 ҳамчун осоишгоҳ сохта шуда, ба сокинони минтақа хидмат расониданро оғоз кард. Дар давоми даҳсолаҳои гузашта

роҳбарон, равишҳо ва низоми кори муассиса тағйир ёфтанд. Имрӯз институтро доктори илмҳои тиб, профессор Обид Ҳамидов роҳбарӣ мекунад.

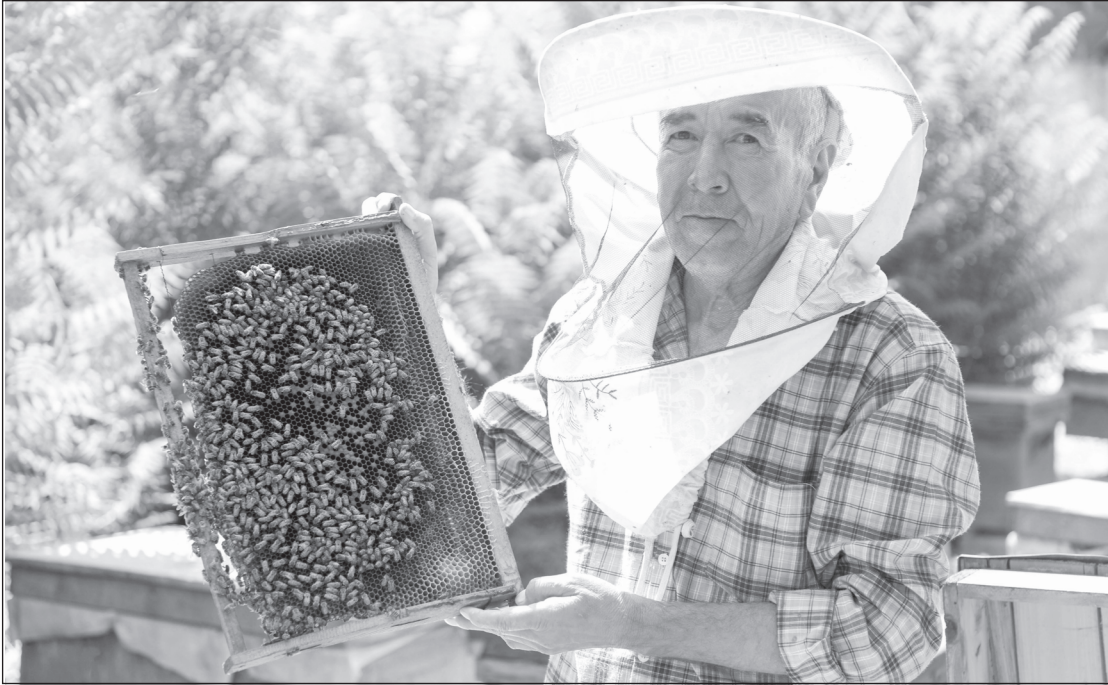
Тавре роҳбари институт таъкид мекунад, дар ин давра таъмири асосӣ гузаронида шуда, заминаи моддию техникӣ мустаҳкам ва таҷҳизоти муосири тиббӣ аз кишварҳои гуногун харидорӣ шудааст. Ҳоло бинои нави дорои 200 кат сохта шуда истодааст. Дар он се толори ҷарроҳӣ, шӯбаҳои реабилитологияи кӯдакон ва ҷарроҳӣ, маҷмааи варзишӣ, толори тренажёрӣ ва ошхона бо таомҳои парҳезӣ пешбини шудааст.

Мухити зебои осоишгоҳ низ аз бартариҳои он мебошад. Дар худуди он беш аз се ҳазор дарахту бутта ва гулҳои гуногун

парвариш меёбанд. Ҳавои тоза ва фазои ором барои табobati барқароршавии беморон шароити мусоид фароҳам меорад. Имрӯз дар институт гурӯҳи мутахассисони соҳибтаҷриба фаъолият дошта, як қисми кормандон бо қорҳои илмӣ машғуланд.

Ба гуфтаи Обид Ҳамидов, ҳадафи минбаъдаи институт рушди ҳамкорихои байналмилалӣ ва ба сатҳи байналмилалӣ баровардани фаъолияти он мебошад. Ҳамин тавр, осоишгоҳе, ки таърихи беш аз нимаасра дорад, имрӯз симои нав гирифта, ба яке аз марказҳои рушдбанди реабилитология ва тиббӣ варзишӣ табдил меёбад.

Зоҳир ҲАСАНЗОДА, хабарнигори «Овози тоҷик» дар вилояти Самарқанд.

Аҳли маҳаллаи Сада тағии ноҳияи Андиҷон Мирзолим Йсмоиловро ҳамчун занбўрпарвари моҳир мешиносанд. Қариб 30 сол аст, ки ў дар ин соҳа фаъолият бурда, нозуқиҳои ин касбро аз худ кардааст, инчунин онро ба касби оилавай ва манбаи даромад табдил додааст. Алҳол ин хонадон бо 100 куттии занбўр сарукур дорад. Соли ҷорӣ ба мақсади васеъ намудани ин фаъолият ва зиёд кардани оилаи занбўр ба Мирзолимота ба маблағи 50 миллион сўм воми имтиёзнок ҷудо карданд. Самараи меҳнат назаррас гардид. Аз аввали баҳор ду бор ҳосил ба даст дароварда, ҳар дафъа 500 килоӣ, ҷамъ 1 тонна асал гирифтанд. Таҷрибаи ин соҳибкор нишон медиҳад, ки истифодаи босамак аз имкониятҳо боси даромади барқарор мегардад.

Суратгир: З. УМУРЗОҚОВ (ЎЗА).

НУРАТО: ТААССУРОТИ АВВАЛ — ОҒОЗИ РУШДИ САЙЁҲӢ

Дар ҷаҳони муосир рақобат барои ҷалби сайёҳон танҳо бо доштани ёдгориҳои таърихӣ ё манзараҳои нотақорӣ табиат маҳдуд намешавад. Имрӯз шаҳру минтақаҳо пешсафанд, ки метавонанд аз лаҳзаи аввали ворид шудани меҳмонон муҳити гарму ҷолиб, хидматрасонии босифат ва таассуроти фаромўшнашаванда фароҳам оваранд. Маҳз бо чунин ҳадаф дар ноҳияи Нурато лоиҳаи нави бунёди «Минтақаи селфи» дар даромадгоҳи ноҳия амалӣ мегардад.

Ташаббуси мазкур танҳо сохтмони як нуқтаи аксбардорӣ нест. Он қадامي муҳими стратегӣ дар роҳи рушди инфрасохтори сайёҳӣ, дастгирии соҳибкорӣ ва муаррифии чехраи муосири Нурато ба шумор меравад. Президент Шавкат Мирзиёев борҳо таъкид кардааст: «Сайёҳӣ яке аз соҳаҳои муҳими иқтисодидёт буда, метавонад ба рушди минтақаҳо, таъсиси ҷойҳои нави корӣ ва баланд гардидани сатҳи зиндагии аҳоли мусоидат намояд». Ин андеша имрӯз дар амалияи Нурато таҷассум меёбад.

Нурато яке аз марказҳои қадимаи таърихиву фарҳангии кишвар мебошад. Маҷмааи «Чашма», қалъаи қадимаи Нур, кўҳҳои Ну-

рато ва урфу одатҳои мардум ҳар сол ҳазорҳо меҳмони дохиливу хориҷиро ба худ ҷалб мекунад. Вале таҷрибаи ҷаҳонӣ нишон медиҳад, ки сайёҳ на танҳо меҳодад мавзёеҳоро тамошо кунад, балки меҳодад аз сафараш хотираи зебо ва эҳсоси мусбат бо худ барад. Аз ҳамин ҷиҳат, ташкили минтақаи махсус барои аксбардорӣ ва шиносии рақамӣ бо имкониятҳои ноҳия иқдмои саривақтӣ арзёбӣ мешавад.

Дар доираи лоиҳа истифодаи технологияи муосир низ пешбинӣ шудааст. Ба воситаи QR-кодҳо меҳмонон метавонанд дар бораи мавзёҳои таърихӣ, хидматрасониҳо, роҳҳои сафар, меҳмонхона ва ди-

гар имкониятҳои сайёҳӣ маълумоти муфассал ба даст оранд. Ин усул ҳам сатҳи хидматрасониро боло мебарад ва ҳам ба рушди сайёҳии рақамӣ замина мегузорад.

Ҷиҳати муҳими дигари лоиҳа рушди соҳибкории маҳаллӣ мебошад. Дар минтақаи нав мағозаҳои фурӯши армуғонҳо, қаҳвахонаҳо, хидматрасонии нақлиётӣ ва дигар марказҳои сервисӣ ташкил карда мешаванд. Дар натиҷа, ҷор субъекти нави соҳибкорӣ фаъолият оғоз намуда, ҳашт ҷойи нави корӣ таъсис меёбад. Ин на танҳо имконияти даромад барои сокинон, балки манбаи иловагии рушди иқтисодиёти маҳаллӣ низ мебошад.

Тибқи ҳисобҳо, татбиқи ин ташаббус ҳар сол ба ҷуъти маҳаллӣ зиёда аз 60 миллион сўм маблағи иловагӣ ворид хоҳад кард. Гарчанде ин рақам дар назари аввал ҷандон калон нанамоёд, аммо аҳаммияти асосии он дар он аст, ки чунин лоиҳаҳо метавонанд оғози як силсила ташаббусҳои нави сармоягузорӣ ва соҳибкорӣ гарданд.

Ўзбакбойи РАҲМОН, хабарнигори «Овози тоҷик».
Вилояти НАВОӢ.

Китобиёт

НОНИ НАВ АЗ ТАНҶР БАРОМАД

Китоб бузургтарин ва нодиртарин бозёфти инсоният аст, ки он бехтарин сарчашмаи олами маърифат ва хирад мебошад. Маҳз китоб инсонро ба фатҳи қуллаҳои баланди илму дониш, рушду нӯмӯи маънавияти волову худшиносиву ҳудудгоҳӣ ва созандагиву бунёдкорӣ раҳнамоӣ мекунад.

Хушбаҳтона, солҳои охир ҷевонҳои китоби моро китобҳои тозаи хонданӣ пур мекунанд. Ба наздикӣ маҷмуаи ҷоруми муҳбири «Овози тоҷик» дар вилояти Қашқадарӣ Шариф Ҳалил (Ҳолов) бо номи «Вақте ситораҳо хуспиданд» дар нашриёти «Адабиёти бачагона»-и шаҳри Душанбе рӯйи ҷопро дид.

Адиб бо осори насрӣ сарукур дорад, қаламиҳояш дар матбуоти даврии Ўзбекистону Тоҷикистон интишор ёфтаву мавридаи таваҷҷуҳи муштарӣён қарор гирифтаанд. Навиштаҳои ӯ, ки самимиянду аз дил мебароянд, ба дилҳо ҷой мегиранд.

Ҳикояҳои муаллиф ҳама ҳаёти ҳастанд, яъне бардоштаҳо аз зиндагии воқеӣ мебошанд. Бештари қаҳрамон ва персонажҳои ҳикояҳо бо Шариф Ҳалил ё ҷамъиёру ҳамгузир ё ҳамсолу рафиқ, ё хешу таборанд.

Дар навиштаҳои «Вақте ситораҳо хуспиданд» самимияти гуфтору нақли муаллиф бештар эҳсос мегардад, ки ин муштарӣёно бифарқ намегузорад. Муқтавои китоб хонандоро ба омўктани илму дониш, хислатҳои неки инсонӣ, шукргузорӣ, меҳнатдўстӣ, эҳтиром ба падару модар, сахмгузорӣ ба рушду равнақи ҷамъияту Ватан ва ба инфосу диёнат даъват менамояд. Ин омилҳо барои тарбияи ҷавонон ва бароҳи рост ҳидоят кардани онҳо дастурамали хубест.

Шариф Ҳалил дар навиштани ҳикояҳо роҳи равиши хоси худро дорад. Барои

Далер АЗИЗОВ, хабарнигори «Овози тоҷик».

ТАБИАТ МЕКУНАД МОРО ТАБОБАТ

(Давомаш. Аввалаш дар шумораҳои гузашта).

Ҷангоми хориши хоя

Ширинбеда (қашқарбеда)-ро дар об ҷўшонида, хояро бо он шўянд, хоришро аз байн мебарад.

Ҷангоми илтиҳоби мушак ва торҳои асаб

Барои тайёр кардани марҳам: ним кило турб, 2 қошук асал ва 1 қошук намак лозим аст. Нахуст шарбати турбро гирифта, ба он асал ва намак илова намуда, омехта мекунанд. Ин марҳам ҳамчун воситаи таскинбаҳши дард истифода шуда, онро хангоми тарбод (ревматизм), илтиҳоби мушак ва торҳои асаб ба ҷойи дардманд молидан ғоида дорад. Агар ба он камтар спирти тиббии суштшуда илова карда шавад, пўст сурах шуда, дар ҷойи он гардиши хун бехтар мегардад ва дард кам мешавад.

Ҷангоми кабудшавии пўст

Дар натиҷаи латма, осеб хўрдан рангӣ пўст ва пардаҳои луобӣ кабудтоб мешавад. Ин ҳолат хангоми ҷамъ шудани хун дар рағҳо ва вайрон шудани гардиши он, инчунин кам шудани оксиген дар хун ба вўҷуд меояд. Хангоми осеб дидани бадан низ чунин кабудшавӣ мушоҳида мешавад. Дар чунин ҳолатҳо гузоштани латтаи тар ғоида дорад.

Барои осон шудани нафаскашӣ

Карамро фишурда, шираашро гиред ва дар он ба миқдори муайян равғани кунҷид илова намуда, бо омехтаи омодашуда гулўро бишўед. Дар натиҷа нафаскашӣ осон мешавад ва овози гирифта боз мегардад.

Ҷангоми нафастангӣ

Ҷўшобе, ки аз тухми испанд омода карда шудааст, қяқчо бо ҷўшоби тухми загир хангоми тангии нафас ва душвории нафаскашӣ истифода мешавад.

Ҷангоми илтиҳоби асаб (неврит)

Хардал (хантал, горчица) барои неврит (бод, ревматизм) марҳами хуб мебошад. Барои омода кардани ин дору 200–400 грамм хокаи хардалро бо об омехта мекунад. Сипас омехтаро ба ваннаи пур аз об рехта, 15 дақиқа дар даруни он меистанд. Дар ин хангом ҳарорати об барои занон аз 39 дараҷа ва барои мардон аз 43 дараҷа набояд баланд бошад. Шахсоне, ки дили заиф доранд, дар оби 38–39 дараҷа 3–5 дақиқа нишинанд кифоя аст.

Ҷангоми бўйи нохуши даҳон

Бўйи нохуши даҳон аз мушкилоти меъдаву рўда сарчашма мегирад, асосан аз хатарӣ бемории диабетӣ қанд ба организм дарак медиҳад. Албатта, дар чунин ҳолатҳо, истифодаи воситаҳои гуногуни дандоншўй мувофиқи мақсад аст. Агар ин чора кўмак накунад, ҷӣ бояд кард? Дар он сурат бештар сабзӣ, бобуна (ромашка), ҷойи пудинадор бинўшед. Инчунин, 1 қошук содаи хўрдани ва пероксиди гидрогенро дар 1 истикон об омехта карда, бо ин маҳлул сахар ва шом дандонҳоро шуστα, даҳонро ғарғара намудан, на танҳо бўйи нохушро бартараф мекунад, балки дандонҳоро сафед ҳам менамояд.

Ҷангоми бемории шуйӣ (нурланиш)

Равғани мурч барои табobati бемории шуйӣ истифода мешавад. Тарзи гирифтани равған чунин аст: 300 грамм мурч ва 25 грамм намакро дар 1,8 литр об омехта карда, чанд рўз дар ҷойи гарм нигоҳ медоранд. Танҳо пас аз турш шуда, ба «ҷўшидан» оғоз намудани омехта, онро дар оташи паси ҷуби тут меҷўшонанд. Баъд равғанро, ки дар рўйи об ҷамъ меояд, ҷудо карда мегиранд. Аз ин равған дар як рўз то се қатра истифода бурдан мумкин аст.

(Давом дорад).

Таҳияи **З. ҲАМДАМОВА, А. РЎЗИМАТОВ.**

